

2025-12-09

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS-2025-01243

Ersättande av koldioxidbudget

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens miljöutskott föreslår kommunstyrelsen att besluta följande:

Kommunstyrelsen beslutar att nuvarande koldioxidbudget ersätts med en växthusgasbudget.

Sammanfattning av ärendet

Enheten för strategiskt klimat- och miljöarbete föreslår att kommunens koldioxidbudget ersätts med en växthusgasbudget enligt Green house gas protocol och global standardrapportering för städer. Detta då Nackas klimatmål är utformade med samma avgränsningar och innehåll som denna metod och då växthusgasbudgeten är mer lokalt anpassad medan koldioxidbudgeten visar nationell statistik på kommunal nivå. Metodik och ingående indikatorer möjliggör på ett bättre sätt klimatmål, uppföljning och utsläppsbudget med samma systemgränser.

Växthusgasbudgeten ska vara tillgänglig på kommunens hemsida likt nuvarande koldioxidbudget.

Koldioxidbudgeten som idag finns på Nackas hemsida utgår inte från faktiska utsläppsdata utan använder schablonberäknade data från nationella emissionsdatabasen. Koldioxidbudgeten omfattar inte heller alla växthusgaser utan enbart koldioxid. Genom att använda växthusgasbudget erhålls bättre datakvalitet, fler växthusgaser än koldioxid inkluderas, Nacka följer då även GHG-protokollets indelning i Scope 1,2 och 3 vilket innebär att fler utsläppskategorier inkluderas. Resultatet blir en bred och mer komplett bild av Nackas totala klimatpåverkan.

Ärendet

Enheten för strategiskt klimat- och miljöarbets utredning och bedömning

Nacka har som ambition att bli en klimatpositiv kommun till år 2040 enligt målen i klimat- och miljöprogrammet. Det innebär att växthusgasutsläppen i Nacka behöver vara lägre än det naturliga upptaget av koldioxid som sker i kommunen från skog och mark. Utsläppen behöver därmed minska med cirka 92% från år 2022 till år 2040. För att få effekt här och nu och få i gång arbetet har klimatmålet brutits ut till en årlig utsläppsminskning om 12% per år.

Det finns flera sätt att räkna ut klimatpåverkande utsläpp ur kommunalt perspektiv. IPCC (FN:s klimatpanel) har tagit fram en global utsläppsbudget som gäller alla växthusgaser, men oftast pratar man bara om koldioxid. För att klara Parisavtalet måste dock alla växthusgaser minska. Om andra gaser inte minskar tillräckligt måste koldioxidutsläppen minska ännu mer. Därför är det bättre att arbeta med en budget som omfattar alla växthusgaser, inte bara koldioxid.

Det finns tre metoder för utsläppsbudgetar som granskats och godkänts av den internationella organisationen Science Based Targets Network och alltså är kvalitetsgranskade av extern part:

- WWF:s One Planet City Challenge (OPCC), en metod som utgår från den internationella standarden för redovisning av utsläpp på kommunal/regional nivå: Greenhouse gas Protocol for Communities / City-wide emissions. Metodiken möjliggör klimatomål, uppföljning och utsläppsbudget med samma systemgränser.
- C40:s Deadline 2020 – Är en metod som utvecklades för städer i C40-nätverket för att visa insatsområden och minskningstakt för att utsläppen för städerna ska ligga i linje med Parisavtalet. I metoden fördelas internationell statistik till lokal nivå. I Sverige ingår Stockholm stad i C40-städerna (ett globalt nätverk för världens största städer som samarbetar för att bekämpa klimatförändringarna).
- Tyndall Centre's metod, i Sverige ofta kallad "koldioxidbudget" och spridd av Uppsala universitet, det är denna koldioxidbudget Nacka idag hänvisar till på hemsidan. Forskare vid Tyndall centre och Uppsala universitet har fördelat den globala koldioxidbudgeten till lokal nivå för att visa hur mycket städerna behöver minska sina utsläpp för att vara i linje med Parisavtalet.

Nacka har genom medlemskapet i Klimatkommunerna fått tillgång till WWF:s (världsnaturfonden) metod för växthusgasbudget och vi ser att allt fler kommuner använder denna metod. WWF:s metod utgår från Green House Gas Protocols uppdelning av utsläpp.

Greenhouse Gas Protocol (GHG) är en etablerad och vedertagen metod för att beräkna utsläpp från organisationer och företag. Med WWF:s växthusgasbudget kan samma principer användas för en kommun. Då delas utsläppen in i tre kategorier enligt GHG-protokollet:

- **Scope 1:** Utsläpp inom kommungränsen från bland annat egna energianläggningar och transporter.
- **Scope 2:** Utsläpp utanför kommungränsen från köpt energi
- **Scope 3:** andra indirekta utsläpp (t.ex. från konsumtion och transporter utanför kommungränsen)

Genom verktyget Sustainable Advantage och WWF:s metod får Nacka tillgång till uppdelning av utsläppen enligt GHG-kategorierna ovan samt möjligheten att nyttja

utsläppsbudget, redovisning och uppföljning kopplat till våra mål i linje med våra ambitioner om en klimatpositiv kommun. Nacka får även tillgång till faktiska utsläpp från transportsektorn genom analys av antal registrerade fordon i Nacka, vilka drivmedel dessa fordon använder samt körsträckor för de Nackaregistrerade fordonen. För energianvändningen erhålls också ”faktiska” utsläpp eftersom verktyget analyserar vilka anläggningar utanför Nacka som producerar den energi vi använder. Detta ger en ökad noggrannhet än Koldioxidbudget som visar nationell statistik fördelad till kommunal nivå.

En kommun bör använda internationella och vedertagna metoder för att följa upp klimatutsläpp eftersom det innebär en jämförbarhet med andra kommuner, regioner och länder. Standardiserade metoder ökar också datans kvalitet och ger större trovärdighet. När data är mätbar och jämförbar blir det lättare att sätta relevanta mål, följa utvecklingen och prioritera rätt åtgärder vilket kan bidra till mer effekt i klimatarbetet. Genom växthusgasbudgeten möjliggörs en koppling mellan våra mål, vår utsläppsbudget kopplad till målen samt vår uppföljning.

Koldioxidbudgeten enligt Tyndalls metod som idag finns på Nackas hemsida utgår inte från denna typ av faktiska data utan använder schablonberäknade data från nationella emissionsdatabasen. Koldioxidbudgeten omfattar inte heller alla växthusgaser utan enbart koldioxid. Genom att använda WWFs metod för växthusgasbudget erhålls bättre datakvalitet, fler växthusgaser än koldioxid inkluderas, Nacka följer då även GHG-protokollets indelning i Scope 1,2 och 3 vilket innebär att fler utsläppskategorier inkluderas. Resultatet blir en bred och mer komplett bild av Nackas totala klimatpåverkan.

I verktyget som används för växthusgasbudget kan scenarion göras avseende exempelvis transportsektorn för att bedöma olika åtgärds effekt (exempelvis elektrifiering av transporter). Dessutom ingår kommunorganisationens utsläpp inklusive miljöspendanalys som visar inköpens klimatpåverkan per år. Verktyget för växthusgasbudgeten har därför högre funktionalitet och kan användas som ett effektivt verktyg i planering och uppföljning av åtgärder inom klimatområdet.

Enheten för strategiskt klimat- och miljöarbete föreslår därför att koldioxidbudgeten ersätts med en växthusgasbudget enligt WWF's metod eftersom Nackas nyligen antagna klimat- och miljömål är utformade med samma avgränsningar och innehåll som denna metod. Växthusgasbudgeten ska vara tillgänglig på kommunens hemsida likt nuvarande koldioxidbudget.

Att utbytet inte gjordes vid antagandet av klimat- och miljöprogrammet beror till största del på att växthusgasbudgeten då inte kunde publiceras på kommunens hemsida, något som nu utvecklats och möjliggjorts.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnaden för koldioxidbudgeten om cirka 50 000 kr per år försvinner och ersätts med kostnaden för växthusgasbudget som uppgår till cirka 70 000 kr per år. Verktyget för växthusgasbudget har högre funktionalitet och lokal anpassning vilket gör det bättre för planering, uppföljning och styrning för klimatmålen. I kostnaden för växthusgasbudgeten

ingår även kommunorganisationens utsläpp inklusive utsläpp från inköp. Den högre kostnaden bedöms därför vara motiverad.

Konsekvenser för barn

Förslag till beslut medför inga konsekvenser för barn.

Konsekvenser för klimat och miljö

Nackas klimatmål bygger på metodiken och uppdelningen av växthusgasutsläpp enligt WWFs metod om växthusgasbudget. Förslag till beslut innebär att det blir tydligare för invånare, medarbetare och förtroendevalda att se vilken data Nackas klimatmål bygger på vilket därmed kan skapa en bättre förståelse över Nackas totala klimatpåverkan och Nackas klimatarbete.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse daterad den 9 december 2025

Emma Östlund
Enhetschef
Strategiskt- klimat och miljöarbete

Oskar Niemi
Klimat- och Miljöstrateg
Strategiskt klimat- och miljöarbete